

MGR. TOMÁŠ ZATLOUKAL

ústřední školní inspektor

V Praze dne 13. 3. 2017
Čj.: ČŠIG-1299/17-G21

Vážená paní ředitelko společnosti META, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů,

Vážená předsedkyně České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání, z. s.,

obrátily jste na Českou školní inspekci s žádostí o vyjádření stanoviska k bodům, které jste formulovaly následovně: postup školských poradenských zařízení, která odmítají vyšetřit cizince z toho důvodu, že k vyšetření nemají diagnostické nástroje, nejsou k dispozici tlumočníci nebo z důvodu, že je komplexní diagnostické vyšetření nadbytečné; postoj Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“) a Národního ústavu pro vzdělávání (dále „NÚV“), podle kterého je cizinec vyjmut z podpory z § 16 školského zákona týkající se výuky ČDJ pouze proto, že má cizinec „nárok“ na podporu z § 20 školského zákona. Dále žádáte Českou školní inspekci o vyjádření stanoviska k bodu, který jste formulovaly jako „sladění paralelní podpory z § 16 a § 20 školského zákona“.

České školní inspekci jsou známy problémy školských poradenských zařízení spojené s tím, že v současné době nejsou obecně a jednoznačně vymezeny diagnostické nástroje pro vyšetření dětí-cizinců nebo žáků-cizinců. Dále je Česká školní inspekce obeznámena s tím, že v současné době školská poradenská zařízení nedisponují dostatečnými službami tlumočnicků. Česká školní inspekce však konstatuje, že nehledě na tyto faktické obtíže jsou školská poradenská zařízení povinna postupovat v souladu s § 16a odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a poskytnout poradenskou pomoc dítěti-cizinci nebo žákovi-cizinci (tj. mimo jiné provést vyšetření dětí-cizinců a žáků-cizinců), kteří o poradenskou pomoc požádají. Školská poradenská zařízení nemohou odmítnout provést vyšetření dětí-cizinců nebo žáků-cizinců z důvodů, které jsou uvedeny výše. Je úkolem školských poradenských zařízení (ve spolupráci s MŠMT, NÚV a ve spolupráci se zákonnými zástupci dětí-cizinců nebo žáků-cizinců) uvedené problémy vyřešit v té míře, v jaké to daná konkrétní situace umožňuje (např. ve spolupráci se zákonnými zástupci zajistit tlumočnicka) a dítě-cizince nebo žáka-cizince vyšetřit.

Ve věci Vámi formulovaného postoje MŠMT a NÚV k poskytování jazykové přípravy žákům-cizincům dle § 20 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb. a poskytování podpurných opatření dětem-cizincům a žákům-cizincům a dále ve věci sladění paralelní úpravy poskytování jazykové přípravy a poskytování podpurných opatření Česká školní inspekce sděluje následující.

Česká školní inspekce vychází ze skutečnosti, že zákon č. 561/2004 Sb. spojuje s poskytováním jazykové přípravy vymezené § 20 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb. a s poskytováním podpůrných opatření dle § 16 zákona č. 561/2004 Sb. odlišný účel (cíl).

Účelem jazykové přípravy je zlepšit znalost českého jazyka určité skupiny žáků-cizinců (znalost českého jazyka jako takovou). Účelem jazykové přípravy není kompenzovat obtíže žáka-cizince, které jsou důsledkem jeho zdravotního stavu, kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek dítěte-cizince nebo žáka-cizince.

Naopak účelem podpůrných opatření dle § 16 zákona č. 561/2004 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných (a to konkrétně posílení výuky českého jazyka nebo výuky českého jazyka jako jazyka cizího) je kompenzovat obtíže jakéhokoli dítěte nebo žáka (tj. bez ohledu na to, zda je nebo není cizincem), které jsou důsledkem jeho zdravotního stavu, kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek dítěte-cizince nebo žáka-cizince. Je pravdou, že uvedený prostředek (podpůrné opatření) je spojen s výukou českého jazyka. Není však a priori určen všem dětem-cizincům nebo žákům-cizincům pouze proto, že jejich znalost českého jazyka není stejná jako znalost českého jazyka ostatních dětí nebo žáků, kteří nejsou cizinci.

Z výše uvedeného plyne, že žák-cizinec není „vyjmut“ ze systému poskytování podpůrných opatření (podpory z § 16 zákona č. 561/2004 Sb.) z toho důvodu, že je mu poskytována jazyková příprava dle § 20 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb. Dítěti-cizinci nebo žákovi-cizinci jsou podpůrná opatření poskytována tehdy, když bude splněn účel vymezený zákonem č. 561/2004 Sb. To konkrétně znamená, že dítěti-cizinci nebo žákovi-cizinci bude posílána výuka českého jazyka nebo výuka českého jazyka jako jazyka cizího tehdy, když se tímto způsobem budou kompenzovat obtíže dítěte-cizince nebo žáka-cizince, které jsou důsledkem jeho zdravotního stavu či kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek dítěte-cizince nebo žáka-cizince. Skutečnost, že je žákovi-cizinci poskytována jazyková příprava (za účelem zlepšení znalosti českého jazyka jako takové) přímo nepodmiňuje, ani nedoplňuje poskytování podpůrných opatření (tj. i posílení výuky českého jazyka nebo výuky českého jazyka jako jazyka cizího).

Česká školní inspekce vychází ze skutečnosti, že účel poskytování jazykové přípravy a podpůrných opatření je stanoven zákonem č. 561/2004 Sb., který je závazný pro školy, školská zařízení, včetně školských poradenských zařízení. Případný jiný účel poskytování jazykové přípravy a podpůrných opatření musí být důsledkem odborného posouzení a případné změny právních předpisů.

S pozdravem

META, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů

Vážená paní

Zuzana Vodňanská

ředitelka společnosti META, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů

Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání, z. s.

Vážená paní

Klára Laurenčíková Šimáčková

předsedkyně České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání, z. s.